

Oslo Tingrett
Postboks 2106
Vika 0125 OSLO

9. april 2022

Anmodning om opprettholdelse av bevisoppgave

Mikalsen og AROD ber om at politiets anmodning om bevisavskjæring ikke tas til følge.

Det vises til at politiet så langt har gjort alt for å skjule pågående menneskerettsbrudd.

Gjennom [brev](#) og forsvarrets prosedable påstand [Human Rising](#) og [To Right a Wrong](#) har politiet fått den nødvendige dokumentasjon til å se forbindelsen mellom Straffelovens §§ 231 og 232 og tidligere tiders vilkårlige forfølgelse. Som vist har den politiske prosessen feilet å sikre konstitusjonelle forpliktelser. Det er ikke mulig å sykeliggjøre brukere eller demonisere selgere uten å vurdere forholdet til menneskerettsprinsippene, og forsvaret har dokumentert sammenhengen mellom rusrapportens påvisning av offentlig panikk og menneskerettsbrudd.

Det er derfra opp til politiet om etaten vil beholde skylappene som muliggjør videreføringen av straff på tilbakeviste premisser, eller om ansatte tar ansvar for rettsstatens prinsipper, markerer lojalitet til menneskerettighetene og grunnloven, og tar avstand fra systemisk ukultur ved å støtte opp om rettsstatsgarantier og kravet om menneskerettsanalyse. Politiet er godt [kjent](#) med dette, men ARODs sivile ulydighet har fått en aktor som motsetter seg presentasjon av elementære bevis.

Det er mulig at NNPF har en [finger](#) med i spillet. Denne lobbyist organisasjonen fremstår som [sentral](#) bak undermineringen av den politiske prosessen, men aktors anmodning om bevisavskjæring er under alle omstendigheter uakseptabel. AROD og Mikalsen har kommet med påstander om menneskerettsbrudd som må dokumenteres og vitnelisten, samt dokumentarfilm, er den enkleste måten å vise sammenhengen mellom offentlig panikk og menneskerettsbrudd. Om noen skal forsvare straff på ruspolitikens område, er det vitnene som må gjøre dette, og dokumentarfilm gir retten et perspektiv på problembildet. Det er domstolenes oppgave å gi de forfulgte et effektivt rettsmiddel, og forsvaret vil derfor si mer om viktigheten av at bevisoppgaven aksepteres.

Vitner

Mikalsen og ARODs innsats for å klarlegge menneskerettsbrudd i ruspolitikken er støttet av fagfolk verden over, og forsvaret har ikke bare levert et [dokument](#) som setter rammene for forhandlingene, men som knytter kampen om rettigheter til et glemt kapittel i norsk historie. Det går frem av dette dokumentet hvorfor AROD begikk sivil ulydighet, hvorfor domstolene må vurdere sammenhengen mellom offentlig panikk og menneskerettsbrudd, og hvorfor samtlige vitner har vitneplikt. Som vist er rundt 460.000 narkotikasaker opprettet på tvilsomt konstitusjonelt grunnlag etter at Høyesterett i 2010 avviste problemstillingen uten begrunnelse. Dette er i seg selv et menneskerettsbrudd, og vi insisterer på at både helseministere, justisministere, riksadvokat og førstestatsadvokat stiller til forhandling da vitnene er sentrale i belysningen av ansvaret for de forfulgte på rusfeltet.

Justis- og beredskapsdepartementet v/nåværende og forhenværende Justisminister

Justis- og beredskapsdepartementet har vært informert om ruspolitikken motstrid med menneskerettighetene siden august 2009. Justisminister Knut Storberget gjorde ingenting for å rette opp i dette, og da Grete Faremo tok over i 2011 prøvde Mikalsen på nytt å få departementet til å ta problemstillingen på alvor. Departementet mottok 22. november 2011 dokumentasjon som viste at ledende autoriteter på rusfeltet støttet Mikalsens påstander. Professor i Kriminologi Nils Christie mente at Mikalsen hadde gjort «et flott og klargjørende arbeid» og Ragnar Hauge, som ledet statens institutt for rusmiddelforskning fra 1975 til 1988, var «i store trekk enig» med Mikalsen. Hauge mente at problemstillingen, slik Mikalsen definerer den, «fremføres på en klar og overbevisende måte», men departementet avsto fra videre undersøkelser.

Den 30. mars 2012 mottok derfor departementet et nytt brev hvor politiets manglende interesse for å etterforske narkotikalovbrudd ble belyst. I flere brev til politiet hadde Mikalsen uoppfordret tilbudt oppklaring av en rekke grove narkotikaforbrytelser, forutsatt at politiet stilte seg bak prøvelsesretten, men politiet [ville](#) ikke høre om dette. Mikalsen mente politiet hadde en plikt til å etterforske lovbrudd og skrev derfor til justisdepartementet. Han viste til viktigheten av at departementet tok lov og orden på alvor og forklarte at «om dere, på deres side, er interessert i å se nærmere på menneskerettighetenes relevans på det ruspolitiske området vil jeg, på min side, gjøre hva jeg kan for å få en anstendig rettsprosess rundt dette temaet i gang ved å påta meg ansvaret for befatning med rundt to tonn narkotiske stoffer». Mikalsen så dette som en gavepakke til ordensmakten, men heller ikke Justisdepartementet ville vite mer.

Siden da har justisminister etter justisminister fått brev av Mikalsen og AROD. Justisminister Anders Anundsen fikk dokumentert at internasjonale autoriteter, som Douglas Husak, professor ved Rutgers universitet, var helt enig med Mikalsen, og mer enn 250 innsatte ved Halden og Ullersmo fengsel krevde at loven ble kvalitetssikret. Departementet fikk [fem](#) spørsmål som måtte besvares om dette skulle gjøres, men kriminalomsorgens innsatte ble

møtt med den samme innstuderte ignoranse som Justisminister Anundsen senere la for dagen i NRKs [Folkeopplysningen](#). Slik fortsatte det. Heller ikke Justisminister Per Willy Amundsen ville høre om menneskerettigheter, men med rusreformrapporten i 2019 fikk nasjonen påvist offentlig panikk, et fenomen som Mikalsen hadde gjort oppmerksom på 10 år tidligere.

Med rusrapporten fikk den rettighetsorienterte debatten ny vind. Denne rapporten viste med all klarhet at den politiske prosessen hadde sviktet, og en håndfull organisasjoner kontaktet Helse- og omsorgsdepartementet for avklaring av et rettighetsbilde. Helsedepartementet svarte ved å vise til Justis- og beredskapsdepartementet som rette instans, og Justisminister Monica Mæland ble [bedt](#) om å rydde opp. Justisdepartementet [svarte](#) med å sende saken tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet som rette departement og hadde [ingen](#) ytterligere kommentar til ARODs [videre](#) forsøk på å avklare et ansvarsbilde.

Slik ble de forfulgte grupperingers rettighetsbilde møtt av en seriekoblet ansvarsfraskrivelse, og AROD gikk til sivil ulydighet for at domstolene skulle ta grep. Det er derfor viktig at justisdepartementets ansvar for de forfulgte blir belyst. Forsvaret har spørsmål som det er i rettsstatens interesse at blir besvart, og det samme gjelder Helsedepartementet.

Helse- og omsorgsdepartementet v/nåværende og forhenværende Helseminister

Helsedepartementet har vært informert om politikken misforhold til menneskerettighetene siden 13. mars 2013. Helseminister Jonas Gahr Støre var den første som ble ansvarliggjort og påtroppende Helseminister Bent Høie ble informert i desember 2013. Siden da har Høie mottatt et titalls brev fra AROD som fremmer kravet om avklaring av et rettighetsbilde. I 2015 [mottok](#) helseministeren de samme fem spørsmål som Justisdepartementet, samt informasjon som avdekket gangen i en menneskerettsanalyse. AROD fikk som [svar](#) at Høie «selvsagt respekterer og vil respektere menneskerettighetene», men at «forbudet mot narkotika skal opprettholdes.»

Ministeren gikk ikke inn på motforestillinger. I [2017](#) ble helseministeren derfor ansvarliggjort og problemet med offentlig panikk belyst. AROD utdypet ikke bare forskjellen på forbudsmoralen og grunnlovsmoralen, men krigen mot narkotikas paralleller til tidligere tiders overgrepskampanjer ble argumentasjonsmessig forankret i deres felles folkerettsstridige implikasjoner. Prinsipiell tenkning viste i denne sammenheng at heller enn løsrevede, forvirrede uttrykk for menneskelige vekstambisjoner, var slike moralske korstog det motsatte: De var (og er) resultatet av et behov for å finne noen å se ned på, noen som samfunnet kan stå forenet imot, samt statsapparatets iboende tendens til å nære seg av dette fenomenet ved å gi etter for—og vekst til—fryktbaserte fordommer. Det er denne kombinasjonen som har drevet frem historiens folkeforfølgelser, og fordi slik informasjon er smertefull å ta inn over seg for tjenestemenn som har sett seg som forvaltere av et anstendig prosjekt, sa AROD også noe om de psykologiske utfordringene ansatte sto overfor.

Helseministeren lot seg imidlertid ikke rikke. Den politiske prosessen var ennå definert av offentlig panikk, men med rusreformen oppsto et nytt rom for rettighetstenkning. Sammen

med en håndfull organisasjoner, [kontaktet](#) AROD derfor helseministeren og krevde at menneskerettighetene fikk sin naturlige plass. Helse- og omsorgsdepartementet svarte den 4. september 2020 ved å gi ansvaret til Justis- og beredskapsdepartementet som «rette instans», men Justis sendte saken tilbake til Høyre fordi «Helse- og omsorgsdepartementet har hovedansvaret for å følge opp ruspolitikken». AROD [kontaktet](#) derfor helseministeren for avklaring, men Høyre [viste](#) «til Stortingets behandling av den omtalte rusreformen».

Dette gir ingen mening når offentlig panikk er påvist og Stortinget viderefører straff på tilbakeviste premisser. Helseministerens svar ledet derfor til et nytt [brev](#) hvor AROD varslet om sivil ulydighet. Som det sto i dette brevet:

«I en årrekke har vi forsøkt å få den norske stat til å anerkjenne folkerettslige forpliktelser på dette området og vi finner ikke helseministerens svar betryggende. Tvert imot, ministeren er kjent med rusreformrapportens påvisning av offentlig panikk som formgivende for politikken; ministeren har fått dokumentert sammenhengen mellom dette fenomenet, ubevissthet, syndebykkmekanismen, vilkårlig forfølgelse, og menneskerettsforbrytelser; ministeren er informert om at det er det samme misforholdet mellom menneskerettsprinsippene og ruspolitikken som det tidligere var mellom disse prinsippene og homofililovgivningen, og vi er meget skuffet over manglende engasjement.

Ministeren har tross alt alle forutsetninger for å forstå urettferdigheten i ruspolitikken. Som åpen homofil er statsråden del av en gruppering som tidligere ble jaktet på av politiet på grunn av preferanser som andre, med ingen rett, kan blande seg inn i. Prinsipper som likhet, selvbestemmelse, forholdsmessighet, og frihetspresumsjon ugyldiggjør slik statlig inngripen, og den mest relevante forskjellen mellom homofile og narkotika brukere er at sistnevnte har måttet lide langt mer for sine overbevisninger, at statens ansvarsbilde ennå ikke er erkjent, og at vi har med en langt større rettsskandale å gjøre.

Mens homofiliforbudet for det meste var sovende, og få homofile faktisk fikk straff, oppklarer politiet rundt 30.000 narkotikasaker i året. Den innsats som legges for dagen er langt mer organisert, langt mer totalitær i sin tilnærming, og det forbløffer at helseministeren har samvittighet til å lede an i undertrykkelsen. Den skjer på helseministerens vakt, etter at ministeren er tilstrekkelig informert til å vite bedre, og AROD vil derfor sette opp et utsalgsted for cannabis utenfor politihuset, lørdag den 11. september, 2021, slik at vi kan benytte prøvelsesretten på loven.»

Både Kjerkol og Høyre er derfor sentrale vitner når det gjelder avklaring av et rettighetsbilde. Høyre, som var tilhenger av straff frem til 2016, har siden snudd, og avviser de grunner som nåværende helseminister benytter seg av for å videreføre straff. Som [han](#) har sagt om dette:

«Dagens straffesystem er feilslått. Tyngden av dokumentasjon tyder på at dette ikke har noen positiv effekt, men tvert imot mange negative effekter. Straff har store skadevirkninger og rammer sosialt skjevt. Det er altså de som hevder og mener at Norge

fortsatt skal straffe bruk av narkotika på den måten som vi gjør i dag, som bør finne den vitenskapelige dokumentasjonen for å fortsette med noe som beviselig har vist seg ikke å fungere. Hittil har de ikke klart å komme opp med faglig belegg for sine påstander.»

Slik er det. Bevisbyrden påhviler staten og de gode grunnene for å straffe uteblir. Allikevel vil Helseminister Kjerkol videreføre strafferegimet, og forsvaret ber derfor om at representanter for Helse og Justis møter til rettsforhandlinger, slik at viktige nyanser rundt straffens formålmessighet kan belyses. Det samme gjelder påtalemyndighetens representanter.

Den høyere påtalemyndighet v/Riksadvokat Jørn Sigurd Maurud

Riksadvokat Maurud har vært pådriver for en straffesakskjede i tråd med prinsipper som må veie tungt om en liberal rettsstat skal bestå. Det var derfor Riksadvokaten stilte seg bak en generell avkriminalisering i rusreformen og det var i de samme prinsippers ånd at AROD v/Mikalsen satte opp en bod med psilocybin og cannabis produkter utenfor politihuset. Dette ble gjort som en respons på at Mikalsen siden 2009 har jobbet for avklaring av et rettighetsbilde, men at samtlige instanser har sett vekk fra sitt fagansvar.

For riksadvokatens del, ble leder for påtalemyndigheten informert om det manglende grunnlaget for straff i 2009, men Tor-Aksel Busch ville ikke støtte en avklaring av et rettighetsbilde. Han ble derfor i 2009 [anmeldt](#) til spesialenheten for å motarbeide rettsstatens garantier, en anmeldelse som ikke overraskende ble henlagt, og 1. mars 2019 [kontaktet](#) AROD riksadvokaten på nytt. AROD viste til tidligere korrespondanse hvor riksadvokaten ble invitert til å støtte retten til et effektivt rettsmiddel, samt Tor Aksel Busch sitt svar, hvor riksadvokaten mente at dette var en problemstilling som domstoler og politikere fikk ta seg av. AROD viste til at i tider med moralsk panikk kan man ikke stole på at disse institusjonene opprettholder rettsstaten. Det ble i brev av 9. september 2009 etablert (1) at narkotikaloven hadde et problem målt opp mot EMK og SP; (2) at dette var blitt ignorert av politikere og domstoler i lang tid, idet politikere og politiet generelt hadde unnlatt å stille spørsmål ved lover som urimelig pekte ut sårbare grupper for forfølgelse; (3) at en rekke offentlige tjenestemenn allerede hadde begått en alvorlig forbrytelse ved å dekke over bruddet mellom menneskerettigheter og narkotikaloven; (4) at individuell integritet var nøkkelen til å løse dette problemet; og (5) at riksadvokaten pliktet å bistå påtalemyndighetens ansatte og overtredere av straffelovens §§ 231 og 232 i avklaringen av et rettighetsbilde.

AROD skrev dette etter at førstestatsadvokat Runar Torgersen, som rusreformutvalgets leder, overså henvendelser fra det sivile samfunn om behovet for en generell menneskerettsanalyse. Det var innen 2019 klart at rusreformen var i ferd med å svikte de forfulgte grupperingene, og AROD informerte om at flere hundretusen borgere hadde et rettighetsbilde som forble oversett. AROD informerte videre om at respekt for lov og orden, som følge av dette, var blitt sterkt skadelidende og inviterte til løsning. Ettersom riksadvokat Busch, 10 år tidligere, hadde avslått prøvelsesretten til grove narkotikaforbrytere, ville AROD levere påtalemyndigheten den mengde cannabis som riksadvokaten anså passende for å utløse rettsstatens garantier, men fikk ikke svar.

AROD så derfor frem til Busch sin avgang og skrev et [nytt](#) brev i 2020 da Maurud tok over. AROD takket Maurud for sitt engasjement i rusreformen og viste til rusreformrapporten som underbygde påstander om menneskerettsbrudd. AROD etterlyste i dette brevet mer ansvar fra riksadvokaten idet lov og rett innen da hadde mistet mye av sin vekt. Som AROD skrev:

«Mens politikere, politimenn, dommere, statsadvokater, og andre tjenestemenn har ignorert folkerettslige forpliktelser på ruspolitikken område har narkotikalovbrytere stått frem med tilbud om å gi informasjon som kan lede til oppklaringen av flere tonns cannabis-import. Ikke bare har politiet som etat takket nei, fordi det betinget at myndighetene måtte stille seg bak rettsstatens garantier, men også et hundretalls politifolk og en justisminister har avstått fra det samme tilbudet fordi de ikke ville høre snakk om menneskerettigheter for narkotikalovbrytere».

Dette var status for lov og rett i 2020. Medisinske brukere av cannabis hadde kontaktet riksadvokaten og erklært at de dyrket selv under nødrettsprinsippet, og AROD var kjent med at flere ville melde seg. AROD ba derfor om et rundskriv med føringer for påtalemyndigheten i de saker hvor rekreasjonsbrukere, selgere, og produsenter kontaktet politiet for å fremme et menneskerettsargument. Hadde riksadvokaten kommet med slike føringer, ville aktor Vilde Humlegård nok ha tenkt seg om før hun motarbeidet realisering av menneskerettighetene, men Riksadvokat Mauruds beklagelige svar var at ARODs henvendelse «ikke foranlediger tiltak eller kommentarer fra riksadvokatens side». AROD [responderte](#) derfor den 15. juli 2020 med et opphør og avstå brev.

AROD ansvarliggjorde i dette brevet riksadvokat Maurud for å videreføre straff på tilbakeviste premisser og tilbød en vei ut av uføret. Som Mikalsen skrev:

«For å fremskynde den politiske prosessen og begrense den skade som et post-konstitusjonelt samfunn påfører sine innbyggere, ønsker vi å aktivere rettsvesenets forpliktelser overfor forfulgte grupperinger. Som leder for en organisasjon dedikert til dette formålet, oppbevarer jeg derfor en mindre mengde cannabisprodukter og vil overgi dem til statens tjenestemenn ved egnet mulighet.

Det blir opp til riksadvokaten og hans kontor hvordan pågripelsen/overrekkelsen eventuelt skal foregå. Dere kan enten ordne dette på anstendig vis, ett som ikke ytterligere ødelegger livet for min nærmeste familie, eller dere kan sparke inn dører. Dere vet uansett hvem jeg er og hvordan dere får tak i meg, og at jeg vil benytte meg av min rett til et menneskerettsforsvar.

Riksadvokaten vet også at jeg har en prosedabel påstand, en som sammenfaller med rusreformutvalgets konklusjoner. I tillegg er riksadvokaten informert om de punkter hvor Norge ikke tilfredsstiller internasjonale retningslinjer på det ruspolitiske området, at jeg går til dette skritt fordi de forfulgte i 10 år har blitt nektet et effektivt rettsmiddel, og at skadebildet som følger er for stort til å ignoreres. Jeg gjør derfor, med dette, min borgerplikt. Jeg ber ikke om å bli ansett på mildest mulig måte, men om en rettsprosess som er rettsstaten verdig, og på vegne av de forfulgte grupperingene håper AROD på et

konstruktivt samarbeid videre—ett som kan sørge for at vi ikke igjen faller utenfor rettsstatens nett.»

Mikalsen så frem til å høre fra riksadvokaten, men ingenting skjedde. Heller ikke et senere [brev](#) som tydeliggjorde manglene ved riksadvokatens undersøkelse av maktmidler i mindre alvorlige saker fikk konsekvenser, og AROD begikk derfor sivil ulydighet.

Førstestatsadvokat Runar Torgersen

Torgersen har god kjennskap til ARODs menneskerettsargument. Det var Torgersen som forfattet brevene som Riksadvokat Busch skrev under på i 2009, og han var aktor da Høyesterett i 2010 nektet de forfulgte grupperingene avklaring av et rettighetsbilde. Senere, som leder for rusreformutvalget, mottok Torgersen [syv](#) brev fra AROD som forklarte hvorfor det er uforenelig med mandatet til rusreformutvalget å utelukke et regulert marked fra en menneskerettsanalyse. Han valgte imidlertid å tolke mandatet snevert, slik at kun rettighetsbildet til brukere ble diskutert, og slik videreførte utvalget den blindsonen som AROD vil ta et oppgjør med.

Etter å ha snakket med Torgersen om dette i mars 2019, mottok utvalget et [brev](#) hvor AROD oppmuntret til mytteri, og det er mye fordi utvalget aksepterte regjeringens krav om at regulering var utelukket at vi samles i retten. Hadde utvalget fulgt sitt mandat, som var å vurdere menneskerettsbildet til den foreslåtte lovgivningen, ville dette mulig vært unngått. Den foreslåtte lovgivningen innebar straff for annet enn mindre mengder bruk, hvilket innebar at dette måtte belyses, og det er fordi samtlige aktører har sett vekk fra rettighetene til de som besitter mer enn noen brukerdoser at forsvaret ber domstolene gjøre den jobben som politikerne og rusutvalget ikke gjorde—og som aktor ikke vil se gjort.

Påtalemyndighetens ansvar for å sikre menneskerettigheter

Påtalemyndigheten gjør klart at forsvarets bevisoppgave i sin helhet må avvises. Verken vitner, dokumentasjon, eller film som underbygger påstanden om menneskerettsbrudd ønskes fremført, men oppsummeringen over sier noe om hva politiet har å skjule. Siden 2005 har etaten motsatt seg alle forsøk på en menneskerettsanalyse, til og med dekket over grove narkotikaforbrytelser, og aktor fremstår mer interessert i å beskytte en ukultur enn å bidra til reell avklaring.

Dette er trist, men riksadvokaten er [klar](#) på at «Påtalemyndigheten – og domstolene der de involveres – har på dette området et særlig ansvar for at tvangsmiddelbruken skjer i overensstemmelse med norsk lov». Det er videre klart at rusrapportens påvisning av offentlig panikk tilsier at den politiske prosessen har sviktet menneskerettighetene. Ord som «uproporsjonalt bilde», «misvisende forestillinger», «feilinvestering i straff», og «virkelighetsresistent misgjerning», oppsummerer ruspolitikken utvikling, og forsvaret har forberedt spørsmål som må besvares om straff skal forsvares. Vitnene er i denne sammenheng avgjørende. De har det ledende ansvar når det kommer til straffens begrunnelser og

ruspolitikken, og heller enn å skjerme seg for spørsmål bør samtlige aktører sette pris på denne muligheten til å klarlegge et rettighetsbilde.

Gode grunner til å avskjære vitnene finnes uansett ikke. Vi ser av politiskandalen som ruller at tusenvis av overgrep utføres mot brukere hvert år, og domstolene bør ikke akseptere aktor Humlegårds trangsyn. Aktors argument i retten vil være at domstolene bør ha tillit til at politikerne gjør jobben de skal gjøre, og at det er utidig av retten å overstyre den politiske prosessen. Det er slik den høyere påtalemyndighet har sett på menneskerettsspørsmålet i 13 år, men riksadvokaten [etterlyser](#) mer handlekraft og ansvarsbevissthet.

Aktor kan derfor ikke påstå at «rettssalen under hovedforhandling anses ikke som egnet sted for ellers å belyse straffepolitikk eller ønske om lovendring fra tiltaltes side». Det er helt klart domstolenes oppgave å underlegge den politiske prosessen rettsstatens kontroll, og politiskandalen er del av et langt større bilde, ett som omhandler rettighetene til flere hundretusen borgere.

Vitneplikt for menneskerettigheter

Det er altså gode grunner til at AROD ønsker Justisdepartementets, Helsedepartementets, og Riksadvokatembetets vitnemål, og vi ser at samtlige innkalte vitner møter. Dette er ikke bare i nasjonens, men samtlige aktørers interesse. Straffeprosessloven er underordnet menneskerettighetene, som alle er forpliktet til å fremme, og vitneplikten støttes av Riksadvokatens eget [skriv](#) om retningslinjer for påtalemyndigheten.¹

I dette «understrekes at det ved politiets og påtalemyndighetens straffesaksbehandling skal legges til rette for etiske refleksjoner og faglige motforestillinger».² Videre, i de etiske retningslinjene, skal enhver medarbeider i påtalemyndigheten,

«opptre på en måte som fremmer en rettssikker og tillitsvekkende strafferettspleie i samsvar med lov og rettsorden. Referansen til lov og rettsorden er ment å skulle dekke alle regler og retningslinjer som er gitt i eller i medhold av lov og Grunnlov. Også folkerettslige regler som norske myndigheter er forpliktet etter, er omfattet. Rettsorden omfatter dessuten grunnleggende verdier og prinsipper som en rettsstatlig strafferettspleie bygger på, herunder rettssikkerhet, likhet for loven og individets grunnleggende frihet og autonomi.»

Det lyder fint på papiret, men dette er ikke status. Verken rettssikkerhet, likhet for loven, individets grunnleggende frihet og autonomi, eller etiske refleksjoner rundt dette har fått konsekvenser for strafferegimet. Fortsatt viderefører disse organer straff på tilbakeviste premisser, og retten er en unik mulighet til et oppgjør med fortidens synder.

1 Rundskriv nr. 3/2018 (kvalitetsrundskrivet)

2 Kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen i politiet og ved statsadvokatembetene, Riksadvokaten Oslo, 8. november 2018 (rev. 21. februar 2019) 4

AROD fastholder derfor at rettsstatsgarantier sikres. Ikke bare besitter disse vitnene viktig førstehåndskjennskap, men det er som riksadvokaten anfører «ingen grunnleggende konflikt mellom god kriminalitetsbekjempelse og menneskerettigheter».³ De to følger som ett av en forståelse som bygges over tid, og samfunnet er modent for et oppgjør med straffespetet.

Påtalemyndigheten og andre organer kan sånn sett med fordel se frem til sitt vitnemål. Om staten har noe å anføre mot påstandene om menneskerettsbrudd, er dette en god anledning til å si noe, og det vil uansett være en mulighet til å forene påtalemyndighetens praksis med menneskerettighetenes teori. AROD ser derfor frem til å høre fra samtlige, slik rettsstaten fordrer.

Filmvisning

Forsvaret insisterer også på at retten tillater visning av film da dokumentarfilm er et effektivt virkemiddel for å se et større bilde. Det vil være vanskelig selv for aktor å beholde skylappene etter ARODs visning og vi viser til prinsippet om equality of arms. Noen timer til dette prosjektet er for rettsstaten mer verdt enn de tusenvis av timer som politiet hvert år bruker på å godtgjøre skyldspørsmål i narkotikasaker, og et utvidet perspektiv er viktig om retten skal avgjøre problemstillingen på informert grunnlag.

Vi vil derfor vise [Kampen om Hampen](#) (1996) som dokumenterer det rusreformrapporten forteller oss, bare 25 år før. Det var allerede på denne tiden klart at politikken ikke kunne forsvareres målt opp mot menneskerettsprinsippene, og at en menneskerettsanalyse allerede da ville ha konkludert på de forfulgte grupperingers side. Den neste dokumentaren er *The House I Live In* (2012) som viser hvordan de negative ringvirkningene av forbudet har spredd om seg, nettopp fordi politikerne ikke vil ta ansvar. Den tredje filmen er NRKs [Folkeopplysningen](#) (2016) som overfører det internasjonale bildet til norske forhold. Alt som trengs for å vinne frem i en menneskerettsanalyse går frem av de andre filmene, men intervjuet med Justisminister Anders Anundsen er viktig. Ikke bare gjentar Justisministeren påstander som ble imøtegått 25 år før, men Anundsens argumentasjon viser hvorfor narkotikalover og raselover er mye det samme, og det manglende faktagrunnlaget blir dokumentert: Etter videre undersøkelser er alt Justisdepartementet har å vise til en upublisert masteroppgave fra en svensk medisinstudent, og vitnelisten vil klargjøre om det står bedre til i dag.

Vi viser til sist [Neurons to Nirvana](#) (2013), en film som dokumenterer forskningen rundt psilocybin og stoffer i samme klasse. Den viser at vi har med noe annet å gjøre enn det forbudstilhengerne hevder, at forbudet mot psilocybin og lignende stoffer er nok et eksempel

³ Ansatte ved Riksadvokatembetet skal i tråd med [verdigrunnlaget](#) for Den høyere påtalemyndighet ikke bare arbeide for at den høyere påtalemyndighet ivaretar sin funksjon som en garantist for rettssikkerhet, men bidra til at det rettslige rammeverket anvendes og utvikles slik at det gir best mulig kriminalitetsbekjempelse og trygghet for den enkelte, samtidig som menneskerettigheter, siktedes rettssikkerhet og kriminalitetsofrenes interesse ivaretas.

på overdreven statlig inngripen, og at psykoaktive stoffer har potensiale til å hjelpe menneskeheten fremover.

Av hensyn til tid, stopper vi der, men hvis retten vil se hvor ille det kan gå, anbefales [denne](#) dokumentaren som viser korrupsjonen i Mexico. Dette er et av narkotikakrigens mest skadede områder, og det er ikke tilfeldig at Mexicos Høyesterett ble en av de første til å ugyldiggjøre forbudet mot cannabis. Militære grupperinger kontrollerer der det meste av narkotikamarkedet, den politiske prosessen er kjøpt og betalt, og det ble folket som til slutt, gjennom sivil ulydighet, presset frem endring.

AROD setter sin lit til at norske domstoler vil gjøre det samme. Med rusreformutvalgets rapport har vi et rom for rettighetstenkning som staten ikke kan overse uten å svikte klare forpliktelser, og forsvarets bevisoppgave er nødvendig for at retten skal gjøre seg opp en mening på informert grunnlag. Vi ber derfor retten avvise aktors begjæring, og ser frem til forhandlinger.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style with a long, sweeping tail on the final letter.

Roar Mikalsen

Leder for AROD